

R. P. Thomæ Tamburini Æ Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. Causæ amittendi Feudum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

9. Dividuum, non dividuum.

10. *Ligium* (est, quo quis jurat se fidelem futurum, v. g. suo supremo Principi, nullo excepto) & non *Ligium* (id est, quo quis jurat se fidelem, v. g. suo Duci, sed is exceptis, quæ tendunt contra Regem, vel Imperatorem, seu Supremum Principem, contra quæ nullo modo se obligat Duci fidelitatem servare.

11. Francum (idest, liberum ab omnibus servitiis, vel ab omnibus legibus pœnalibus, Feudorum) & non francum (idest, non liberum à prædictis.) Hactenus Divisiones.

§. III. *Quinque conditiones contractus Feudalis.*

Moneo, ut alibi sæpè in similibus moniti, nos loqui de jure communi, scimus enim, diversissimas esse leges municipales de Feudis.

Ad contractum ergo Feudi, de communi jure, requiritur primum, ut dominium directum remaneat apud dantem, utile sit apud recipientem, in quo, ut vides, convenit cum Emphyteusi : atque inde fit, ut fructus omnes feudi pertineant ad feudatarium, omnes iniquas, de possessionis usque ad suam mortem, vel usque ad abdicationem Feudi, si forte illud vivens, juxta mox dicenda, relinquere contingat.

2. Secundò, ut constituatur in re immobili Agro, Op-
pido, Civitate.

3. Tertio, ut Vassallus, seu Feudatarius non possit Feudum alienare sine Domini consensu sub poena cadendi à possessione Feudi, in quo etiam convenit cum Emphyteusi : vide tamen, quæ mox dicam §. 4. n. 3.

Quartò , idem Feudatarius præstare debet obsequium Domino, quando illud dominus requirit , nam in hoc maxime differt Emphyteusis à Feudo, quod Emphyteuta, etiam non requisitus , debet pensionem solvere: at obsequium , (quod certè est personale) Feudatarius non debet, nisi requisitus. Quando autem , præter obsequium personale additur in aliquo Feudo obligatio solvendi ali, quod reale , cessat hoc erit solvendum sine requisitione , quia tunc concessio degenerat à puro Feudo, & participat de Emphyteusi.

5. Vassallus idem, quando incipit possidere Feudum investitus dedit & Domino directo, ipique juramentum fidelitatis præstare: qua autem cæremoniâ fiat investitura, hæc per dictum juramentum? (quæ nihil aliud est, nisi immisso in possessionem Feudi) & utrum juramentum sit de substantia? Vide Iulium Clarum, aliosque Iurisperitos de Feudis.

6. Quæres, quid, si omnibus conjecturis expensis, dubitetur, quale sit prædium, judicandumne, esse Feudale, an Allodiale?

Respondeo, Allodialē: Omnis enim res censetur, *L. Larius, L. In adibus, C. De servitutibus*, libera, nisi clarē cō-
trarium probetur, & ulterior ratio esse debet, quia prius
est, rem esse sui juris, quā alieni. Ergo illud praevalere
debet, *ut L. 1. Decal. c. 3. §. 7. dictum est.*

Et nota, ad probandum esse feudale, non sufficere tibi quod in aliquo loco jurisdictionem habeas, potest enim quis habere alicubi jurisdictionem, non vero Vassallos, & Feudum; quia subjectio feudi major est, quam subjectio jurisdictionis.

§. I V. *Tres obligationes Fundatarii.*

1. **P**rima est, ut Feudatarius, seu Vassallus præstet juramentum fidelitatis, sicuti modò indicatum est. Et quidem omnes (si plures sint feudatarii, & non per modum collectionis, seu communitatis, qui feudum possidere debent) jurent, necesse est, quia omnes fideles esse debent. Contrà, si plures sunt, qui sint Domini directi, satis est, si uni præstetur juramentum, quia nemo cogitur habere plures Dominos. Clarus, & Azor. *l. cc. aliquæ.*

2. Secunda, ut dictus Feudatarius præstet obsequium promissum, modo jam dicto, & quia hoc solet esse obse-

quum personale in bello, ideo foemine excluduntur
feudis, nisi expresse admittantur. Tunc enim decessit,
vel remittit ejusmodi obsequium, vel concedit, possit
exhiberi per aliam, quod certe potest, quia de re
disponit.

3. Tertia, ut non alienet Feudum sine Domini voluntario consensu, quem tamen dare, nequaquam gatur.

Hinc fit, ut Vassallus feudum, nec donare, nec in Emphyteusim tradere, nec in alium transferrere possit, cum hoc ius non in se, sed in alio habet, ut diximus, Emphyteuta, cum licet quidem non sit Dominus, sed tenet a Domino, tamen non sine consensu Domini directi in alienationibus voluntatis, sed quem consensum dominus dare teneatur.

Hinc etiam fit, ut feudatarius non possit feudum habere
 tum à Rege, vel Imperatore, inrer multos filios, dividere
 tum, quia divisio est genus quoddam alienationis, et
 multò magis, quia ita cautum est propter alie rationes
 in Iure, *Lib. 2. Feudorum, Tit. 55. §. 1. Perpetuum*

4. Hic notat, posse nihilominus feudatarii abdicare à se feudum, seu illud Domino relinquere, cum tamen Emphyteuta non possit à se abdicare, seu relinquere Domino rem acceptam in Emphyteusis, nec Commodum rem à se conductam. Ratio discernimur est, quia feudum est in utilitatem feudatarii, quare ipse potest abdicare, & non nolle frui: at Emphyteusis, & locatio est in utilitatem dantis, cui debetur supradicta melioratio sui prestantis.

5. Alia minora feuda non habita ab Imperatore, Rege, possē Filiis dividi, docent Dēfctores, quia nemo cogitur vivere in communi, & ex alia parte jura non quantur de his minoribus feudis.

6. Inquires: In alienatione feudi, dicta man. 3, si
sufficiat dictus voluntarius consensus Domini, aut requi-
ratur etiam consensus Agnatorum, quibus competat
succedendi?

Respondet, requiri utrumque, quia regula generalis est, quando ex alienatione multi patiuntur injuriam, damnum, debere omnes alienationi consentire. Unde videt, quantum injuste agant ii, qui rem vindicant pro posteris, vendunt, vel concedunt extraneis. Alii damnum, quod ementes patientur, quando rem bene mis fucefloribus compelluntur reddere, De hoc et latius Clarum, l. c. *quæst.* 41, & Azorizum; *plurim.* *Fend.* cap. 14.

§. V. *Causa amittendi Feudum.*

1. **A**D quinque commodè reducuntur. Prima est
avis ingratitudo Vassalli contra Dominum
et eum. Lege *Lib. 2. Fendi, Tit. 24. §. Illud. & Tit. 28. §. hoc.*

Sed quoniam est gravis iudicanda?
 Respondo: Ex aliquibus peculiaribus causis, quæ
 afferunt signatè Doctores, colligi, & similes quæ
 iudice possunt. Si enim feudatarius Dominum (ex
 hæresis, vel ex iusta causa) accusat, aut
 cem, etiam ex iusta causa: Si fugæ sit, relicto
 periclitante in bello iusto, quem iuvare, sed sine
 te, potuisset: Si non admonet Dominum, scies illi
 esse infidias, Vassallus enim ei, & feudatarius
 dumtaxat infidiarum, iudicatur complexus. *Novellæ
 de Accus. c. 1. Scientesque ad L. Pompeianæ, de Forti-
 tudinis, c. 1.* magis, si ipse infidias parat, rebellique sit suo Do-
 mo, si turpiter agat cum filia, nepte ex filio, vel fororibus
 cum uxore Domini, etiam si hoc sit vitia, ut patet
 iur. l. c. 9. q. 9. aliquos, si inquam, Feudatarius hoc
 tat, iudicatur esse graviter ingratus, & Feudo privatus.

2. Secunda causa est, non observare pactum, si feudum quis accipit. Hinc primo si feudatarius vel heres non petit à Domino investituram, seu censum nem feudi intra annum, & unam diem, mittit feudum excusabitur tamen, si justa sic causa differendi non sit, gravis, inimicitie capitales, & similia: item si rem, si intra legitimum tempus non petit, possit quæ

privilegio restitutionis in integrum, merito docent non pauci, inter quos est Clar. l.c. *quæst.* 47.

Hinc secundò, multò magis feudo quis privabitur, si in extraneum alienet feudum, secuta traditione, sine debito Domini consensu. Hinc tertio, idem erit si vassallus vocatus à Domino in Curiam, nolit accedere.

3. Tertia causa, sunt duo crimina, quæ fortè committat feudatarius: Alterum, si occidat suum proprium fratrem (addit Sylvester l.c. *Feudum, quæst.* 16. patrem, vel fratris filium) saltem, si id faciat spe hæreditatem obtinendi? Alterum, si occidat quemcunque alium, sed pro ditoris, l. 2. de *Feud. tit.* 37.

4. In his tribus causis, & explicatis num. 1. 2. & 3. debere sententiam iudicis præcedere, nec obligari teste Azor. 3. p. lib. 10. de *Feud. cap.* 14. Filliuc. tr. 36. cap. 10. q. 9. num. 196. Feudatarius, ante illam, feudum à se abdicare, quia hæc est pœna, constat ex dictis.

5. Quarta denique causa est ex ipso jure. Nam primò, lapsu termini præscripti. in investitura. Secundò, morte feudatarii sine filiis, vel Agnatis. Tertio, morte civili professoris in Religione incapaci, vel clericatu, quando in investitura Clericus excluditur, de qua re vide Sanchez lib. 7. in *Decal. cap.* 15. Quartò præscriptione legitima triginta annorum, sicut enim Feudum eo tempore acquiritur potest per præscriptionem, ita eodem tempore amitti; in his, inquam, casibus perdit feudatarius, seu desinit possidere feudum ipso jure.

6. Inquires, quando vassallus feudum admittit, quisnam illud acquirit.

Respondeo, cum necessaria distinctione, adhibenda ad varias causas, ob quas amittit.

7. Primò igitur, Amittit feudum lapsu termini? Redit feudum ad dominum.

8. Secundo. Amittit morte tua naturali, vel civili per professionem in Religione incapaci, non existentibus Agnatis, id est, consanguineis ex suo sanguine paterno? Redit item ad Dominum.

9. Tertio: Amittit ob alienationem sine consensu Domini factam; Transfertur feudum ad agnatum strictiorem in gradu, exclusis tamen filiis à te descendentibus, quia hic magis personam tuam repræsentant, quam alii agnati; quare filii, delictum tuum videntur repræsentare, non verò alii agnati.

10. Quartò: Amittit ob aliquam culpam ex dictis num. 1. 2. & 3. Item prorsus dicito, quod dictum est in præcedente casu, in quo amittit ob alienationem sine consensu domini: In hac autem quarta, & in prædicta tertia causa amittendi adest exceptio, nam, quando feudum est novum, id est, quando feudum non obtinetur ex successione, sed cepit in ipsa persona inveniri, tunc feudum redit ad Dominum, non verò ad agnatum strictiorem.

11. Quintò. Amittit, quia feudum, quod accepisti à Domino, abdicas à te, seu illud absolute eidem renuntias, ut certè potes, juxta dicta §. 3. num. 4. Redit ad Dominum.

12. Sextò. Amittit præscriptione? Transfertur ad eum, qui legitime præscripsit.

13. Septimò. Amittit ob ea crimina, ob quæ bona delinquentis devolvuntur ad fiscum? Distingue diligenter; nam, tuum feudum est ejus generis, ut illud possis transferre in quos velis, seu in externos sine Domini licentia, ad fiscum devolvitur, si verò sit ejus generis, ut illud alienare non possis sine licentia Domini, ad ipsum Dominum redibit. Ratio prioris dicti est, quia tunc ad fiscum pertinent omnia bona, quæ sunt liberæ dispositionis delinquentis. Ratio posterioris dicti est, quia fidei iuri alterius, atque adeo in casu nostro iuri Domini nunquam præjudicat. Prius autem dictum intelligitur, quando crimina commissa non sunt contra eundem Dominum; nam, quando sunt contra ipsum, semper ad ipsum revertetur feudum. Quæ & similia, ut etiam cui in ejusmodi missione cadant melioramenta facta à vassallo

in feudis, vide in dicto lib. 2. *feudi*, & apud Ciarum, q. 34. 66. 84. 88. aliòque Iuris peritos de feudis, atque tractantes nec deleatur Azor. 3. p. lib. 10. de *feud. cap.* 16. & Filliuc. r. 36. cap. 10. *quæst.* 10.

TRACTATUS VII

DE FIDEISSIONE, PIGNORE,
Hypotheca, Deposito, Commo-
dato, Precario.

CAPUT PRIMUM.

De Fideiissione.

§. I. Quid sit Fideiissio?

FIDEISSIONE, quo quis in se suscipit obligationem debiti alieni, quod se obligat solvere. (si non solvit seu obligationem non implet debitor) idque in favorem creditoris. Ita expedite describi potest fideiissio.

2. Dixi autem primò (*Contractus*) nam inde fit, ut fideiubens contrahat cum creditore, & cum debitore. Cum priore, cui se obligat, cum posteriore, contra quem semper potest agere, si ipse fideiussor solverit, eique creditor, cui solutio facta est, suam actionem cesserit contra debitorem, ut certè cedere cogetur. Atque hinc fit, ut ipse debitor obligetur restituere fideiussori id, quod pro ipso solutum est creditori, ut ex se patet.

3. Quæres hic primò: An obligetur debitor solvere fideiussori etiam expensas, & damna, quæ fortè passus est ob ejus fideiussionem?

Respondeo, si debitor ex culpa non solvit, certè obligabitur, quia iustum non est, ut alter damnum patiatur ex officio, quod in gratiam, vel utilitatem alterius suscipit. At si debitor non fuit in culpa, quia, v.g. erat impotens solvendo, tunc non obligatur ad dicta damna, & expensas, quia tunc ejusmodi damna non imputantur ipsi debitori, sed necessitati.

4. Quæres secundò: Potestne se occultè compensare fideiussor, si solvit fideiussionem, nec alium modum habet, quo à debitore recuperet illud, quod pro ipso solvit? Si, v.g. tu fideiussisti Titio debenti centum Caio, & compulsi à Iudice fuisti, ea solvere Caio, potestne centum occultè tibi accipere à Titio?

Respondeo posse, etiam si, nec Titius, nec alius expressè promiserit non obventurum tibi damnum ob susceptam fideiussionem. Ratio est, quia (nisi prorsus contrarium exprimitur, quod certè exprimitur, quando fideiussor se obligat, ut debitorem in solidum cum debitore principali) semper implicite intelligitur idem fideiussor nolle quid amittere de suo, cum donatio nunquam præsumatur, nisi expressè fiat. Ita *Lessius Lib.* 2. *cap.* 28. n. 23. id tanquam certum supponens.

5. Dixi secundò (*suscipis obligationem debiti alieni*) nam propterea fideiussor non obligatur, nisi ad id, quod alter debet. Esto igitur, fideiussor possit, se obligare sub iuramento, vel sub hypotheca, vel cum instrumento, seu scriptura publica, vel cum concessione viæ executivæ contra se, quod Iuristæ vocant *Guarentiam*, quo parata habetur executio, &c. Quas obligationes fortè non habebat debitor; tamen hæ obligationes non extenduntur ad aliud debitum, sed solum cum majori securitate ad illud dumtaxat, quod alter sive civiliter, sive naturaliter debet.

6. Hinc fit primò, ut non solum injustè obligaretur fideiussor, si cogeretur solvere centum, cum debitor

D d 4 debet